

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal

Bulv. Regele Ferdinandu 24,
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELOFIZETÉS

Helyben és vidéken:

Égész évre 600 Le.
Fél évre 300 Le.
Negyed évre 150 Le.
Havonta 50 Le.

Művelés díjazás szerint
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 3 lej, vasárnap
4 ej. Bucureptiben 50 baniva
több.

Lakók a király előtt.

Bucurestből jelentik: A bucurestiri lakbírók szövetsége a lakbíráti törvényjavaslat ellen tiltakozó gyűlést tartott, amelyen a lakbírek felemelésével és az üzlet helyiségek kérdésével foglalkoztak. A fejszóalók valamennyien igen elkeseredett hangon mutattak rá a lakbírók szomorú helyzetére, amelyet a lakbíráti javaslatnak a lakókra vonatkozó pontjai teljesen elviselhetetlenné tesznek. A gyűlés után szűkebbkörű bizottságot alakítottak, amely azonnali kihallgatáson jelent meg Marzescu igazságügy miniszter előtt. A kiállítás vezetője a lakók nevében kérte a minisztert, hogy emelje a javaslatnak a lakbírek felemelésére és az üzlet helyiségekre vonatkozó részén, mert ha az törvényerőre emelkedik, olyan drágaságot fog maga után vonni, amely a lakókat egzisztenciájukban súlyosan megátaladja. A lakók ez ügben holnap kihallgatáson fognak megjelenni Ferdinánd király előtt.

Letartóztatott háztulajdonosok.

Bucurestből jelentik: A fővárosi háztulajdonosok értekezletet tartottak, amely uccai tüntetéssel folytatódott. A rendőrség erővel fellépésének köszönhető, hogy a tüntetésnek komolyabb következményei nem lettek. A szenátus épületét katonaság vette körül, mert olyan hírek terjedtek el, hogy a tüntetők a szenátus épületébe akarnak behatolni. A rendőrség rövid idő alatt szétszórta a tüntetőket és néhány renitens háztulajdonost letartóztatásba helyezett.

Véres tüntetések Mannheimben

Mannheimből táviratozzák: Több gyár igazgatósága kizárta munkásait, mert azok nem akartak kilenc órát dolgozni. A munkásság hatalmas tüntetéseket rendezett, amelyek még a késő esti órákba is benyúltak. A tüntetések alkalmával a német rendőrség tüzelt a tömegre, mire a tüntetők is rálőttek a rendőrökre. A tüntetők betörték egy gyár kapuját és berontottak az igazgatósági épületbe. A megszálló francia katonák vettek véget az uccai harcoknak. A tüntetések alkalmával két munkás meghalt, ötven megsebesült. A rendőrök közül is igen sokan megsebesültek.

Véget ért a bécsi banksztrájk.

Bécsből jelentik: Seypel kancellár elnöke alatt ma éjjel egy órakor véget ért a tárgyalások a banksztrájk és a sztrájkoló banktisztviselők között. Minden lényeges pontban megegyezés jött létre, bár az utolsó pillanatig mindez kétséges volt. Arra számítanak, hogy hétfőn már mindent megindul a munka.

Fegyveres bolgár bandák a jugoszláv határon.

Uj bolgár-szerb háború küszöbén. — Véres tavaszi jósol a bolgár sajtó

Belgrádból jelentik: A bolgár komitációnak naponta betörést kísérelnek meg a jugoszláv határon. Alexandru komitációs vezér a macedóni konferencián bejelentette, hogy

tízezer komitációs áll rendelkezésre, akikkel megtámadja Jugoszláviát.

A szerb közvélemény igen elkeseredett és tiltékes körök felszólították a kormányt, hogy erővel védelmi intézkedéseket léptessen életbe. Ha Alexandru tizezer komitációjával átlépi a jugoszláv határt, ez újra lángba borítaná a Balkánt, amely maga után vonná az európai államok rendjének felborulását. Jugoszlávia a történekeért felelőssé teszi a bolgár kormányt és azon külföldi barátait, akik hozzásegítették a macedonokat a konfliktus előidézéséhez.

Belgrádból jelentik: Caribrod-ból illetékes helyre érkezett hivatalos jelentések szerint Caribrod közvetlen közelében huszezer katonát koncentráltak teljes hadfelszerelésben. A csapatok az éj folyamán érkeztek és állásaikban megerősítették magukat.

A bolgár hatóságok a riasztó hírek következtében a határ állomásokon eddig körülbelül kétszáz

egyént elfogtak, akik abban a gyanuban állottak, hogy bandákba verődve be akartak törni Jugoszláv területére.

A bolgár hadügyminiszter, Ve kov nyilatkozott a „Corriere Italiano” tudósítójának a politikai helyzetről és különösen a Jugoszláviával való viszonyról. Kijelentette, hogy Bulgáriától távol áll minden agresszív szándék, de más részt el van számva utolsó emberig küzdeni minden provokálás ellen.

— Meg vagyok győződve — mondotta — hogy Jugoszlávia ürügyet keres arra, hogy fegyveres akciót vezessen Bulgária ellen. Nem tudom, mit akar ezzel a belgrádi kormány elérni, de biztos vagyok, hogy ez a politika súlyos következményekkel járhat nemcsak Bulgáriára, hanem Jugoszláviára is. Mi a népszövetséghez fordulunk védelem végett, ha ez sem használ, magunk fogjuk megvédeni magunkat.

A bolgár sajtó a jugoszláv katonák avval a bejelentésével foglalkozik, amely

véres tavaszi jósol.

Az újságok majdnem kivétel nélkül anket összehívását sürgetik, vagy a népszövetség intervencióját kérik.

Panamabotrányok.

Iria: Hoitsy Pál.

Az amerikai Egyesült Államok népét jelenleg oly nagyarányú panamabotrány foglalkoztatja, amintre eddig még nem volt példa odaát. Arról van szó, hogy a gyászos emlékü Wilson háborús kormányát a legkomiszabb módon megvesztegették. Sőt a mostani kormány belügyminisztere ellen is bizonyosodott a vád, míg a tengerészeti miniszter legalább is gyanús. Doheny nevű petróleum mágus esküvői vallomásában kénytelen volt beismerni, hogy Fall miniszternek százezer dollárt adott „kölcson”, mikor vele a kaliforniai olajmezők bérletére nézve szerződést kötött. Egy másik miniszternek az ügyvédi irodáját foglalkoztatta, s ennek fejében egy negyedmillió dollárt fizetett. Egy harmadiknak megígérte, hogy ötvenezer dollár évi fizetéssel állást ad neki, ha letelik a minisztersége; az illető bent ül ma is ebben az állásban. Sőt megtörtént az a kómiikum is, hogy meg volt vesztegetve az akkori igazságügyminiszter, Gregory is, aki a mostani elnök, Coolidge, azzal bizott meg, hogy mint ügyész indítsa

meg az eljárást a vesztegetések tárgyában.

Akkora a felháborodás odaát, amintre eddig alig volt példa. A jankeek azt hirdették mostanra, hogy az amerikai erkölcsök, a közársasági alkotmány és a nagy nyilvánosság mellett, mely náluk divatozik: abszolúte lehetetlenek az olyan panamák, mint például a franciaországi volt, s mely ehhez az elnevezéshez is alkalmas szolgáltatott. És — hát imel

Ami a köztársasági államformát illeti, arról sokan ellenkezőleg azt hirdetik, hogy jobban kedvez a visszaélések lehetőségének, mint a monarchia. Mert sok elnézéssel kell lenni a kormányt támogató kortések kisebb hibái és visszaélései iránt, s ezek aztán hívva patronusalként hatalmában, mind szemtelenebb üzelmekre adják magukat. S most, a Prazek cseh miniszter panamájának alkalmából is olvastam azt a megjegyzést, hogy ez monarchiában nem történhetett volna, s az öreg Ferenc József nem tűrt volna meg ilyen visszaélést. Hát persze, hogy nem tűrte volna meg, — ha tudott volna róla. De a sütkészítő urak éppen arra vigyáznak legjobban, hogy senki ne is sejtse tetteiket és úgy hiszem, ebben nincs semmi

Spanyoljárvány Aradon.

(Több megbetegedés egy napok. — Izzólalni kell a betegeket.)

(Saját tudósítónktól.) Aradon körülbelül nyolc nap óta veszedelmes méretekben lépett fel a spanyol járvány. A szakorvosok véleménye szerint a betegség ugyanazon tünetek között lép fel, mint az öt évvel ezelőtti nagy spanyoljárvány idején. A Consistorium (Batthányi utcában) egyetlen házban tegnapi előtt négy spanyol megbetegedés történt. A betegség hirtelen fellépő lázzal, fejfájással, általános kellemetlen közérzettel kezdődik és a rendes lefolyása, ha komplikáció nem áll be, tíz-tizenkét nap. A legfontosabb, hogy akinél a spanyol betegség tünetei fellépnek, haladéktalanul feküdjék ágyba és hívasson orvost. Elsősorban saját érdekében fontos, mert ha befeleged, lázasan fennjár, szinte elkerülhetetlenek a komplikációk. A spanyol betegség különösen súlyos lehet a szívbajosoknál és a tüdőbetegeknél. A beteg elkülönítése rendkívül fontos azért is, mert ha emberekkel érintkezik, veszedelmesen terjeszti. Dr. Cucu Vazul városi főorvos véleménye szerint a betegség ellen a leghatásosabb védekezés az, hogy a beteget szigorúan el kell kükünteníteni. Az utóbbi időben ugyancsak sok vörheny és kanyaró megbetegedés történt Aradon.

különbőség az államformák szerint.

Ferenc József idejében is voltak panamák, még pedig nemcsak az újabb időkben, de akkor is, mikor még abszolút módon uralkodott. Az ötvenes évek első felében, a krími háború idején óriási családokat követtek el Galiciában a katonaság buzavásárlásai körül. A megvett mennyiséget nem mázsaszámra vették át, hanem zsákonként. Amikor kibontották a buzát a magtárba, az üres zsákokkal számolták el a vállalkozók. Csak hogy az élelmes galiciai kereskedők minden tek zsákba egy üreset is kötöttek s kettősszámu zsákot tudtak felmutatni. A legmagasabb katonai méltóságok közül is többen részesei voltak a dologban, néhány generálist elcsuktak (másokat külföldre küldtek, s ügyüket eltussolták). Bruck, a zseniális és nagyhíres kereskedelmi miniszter pedig fejbőlötte magát.

Magyarországon is volt egy híres panamaeset a hatvanas években. Üresen találtak egy kincstári magtárt, amelynek telnek kellett volna lennie. A felelős magasállásu hivatalnok azt adta elő magyarázatul, hogy az egerek ették meg a buzát. Nagy vizsgálatot rendeltek el, felszedték a magtár pad-

Generálisok jóslatai.

(Német vezérkari álmok az új háborúról.)

A háborús memoárok sora állandó száporodást mutat. Egymás után szólalnak meg Európa kiszolgált tábornokai, akik szokatlan bő beszédiséggel adják vissza a múlt, jelen és jövő eseményeit, természetesen nem felejtkezve meg arról, hogy egyéniségük mily döntő jelentőségű szerepet vitt a világháború eseményében. Az írógenerálisok visszaemlékezései már az irodalom külön műfajának tekinthető. Ugy vélekednek, hogy mindannyiknak mondani kell valamit, de sajnos, csak eltörpülő hányadának van tényleg mondani-valója. Az európai generálisok memoáriumából két vezérkari könyvet ragadtunk ki, amelyek érdekesnek látszanak, bár a jelek arra mutatnak, hogy a tábornokokat gyakran nagyobb hűv és szubjektivitás fűti, mint az alanyi költőket.

A „vörös generális.”

Bécsben nagy feltűnést kelt Körner volt osztrák-magyar tábornok előadása a szociálizmusról. Körner elmeséli, hogy mint lett belőle „vörös generális”. 1914-ben még tanár volt a Kriegsschule-ban és fájdalmasan látta, hogy az egész hadsereg mennyire népelles. Majd kiment a harctérre és kinn volt mindaddig, amíg a front összetört. A hadsereg felbomlását kizárólag a katonák háborúszorjában látta. Jogérzéke felháborította a vezérkar akkori magatartása miatt és elhatározta, hogy köztársasági mozgalomhoz csatlakozik. A politikai életben észrevette, hogy a németiség gondolata a függetlenség, a szabadság és az önmegvédezés eszméje, csak a szociáldemokrata pártmal kereshető. Ezért belépett a szociáldemokrata pártba. Felfogása szerint a hadsereget az egész népközösség érde-

kében a republikánus irányban kell nevelni. Sajnálattal látja, hogy mindez nem történik meg. A feltörékvő negyedik osztályt nem lehet levernü és az a kísérlet, hogy erőszakkal nyomják vissza, meddő marad. Nem szívesen hasonlított meg tisztársaival a kérdésben és fájdalmas vívódások után jutott arra a meggyőződésre, hogy a szociálizmus olyan kulturcselekedet, mint annak idején az öskereszténység. Minden becsületes katona kötelessége örködni a felett, hogy az emberék ne próbálják meg, hogy e kulturmozgalmat fegyveresen leterítsék.

Német revans álmok.

Érdekes tábornoki megnyilatkozásról olvassunk a „Hamburger Nachrichten”-ben. Zuehl tábornok arról a lehetőségről beszél, hogy Németországban annyira elmérgesse a dolgok, hogy a francia csapatok behatolnak Németország közepébe. Németország csak örvendhet a dolgok ilyenképp való fejlődésének. A gyalogsági tábornok elmondja, hogy a világháborúban is érvényesült az az elv, hogy mind mélyebbre beengedni az ellenséget és azután tönkretenni. Ennek előfeltétele a megegyezés Oroszországgal. Németország majd elbánc Franciaországgal, ha Oroszország a lengyeleket és a csehszlovákokat visszatartja. Igaz ugyan, hogy egymillió kilencszáz ezer katonát tud kiállítani a két utódállam, de ennek dacára az egész orosz hadsereg hónapokig fentarthatja a francia segítséget és ezalatt az újjászervezendő monarchista hadsereg végez a francia hadsereggel.

Ilyen vezérkari jóslásokkal nap-nap után találkozunk a nyugati államok sajtójában. Kétség-

teien, hogy egyik-másik tábornok érdekes kulisszatitkokat árul el. De megállapítható, hogy a legtöbbje olyan területekre téved, a melyeken nem lel ki vezető utat és könyvének végén elvérzik maga is a hibás következtetések öserdejében. Mindenesetre jellemző dolog e vezérkari zsurnalizmus, a mely megfordította a kipróbált elveket, hogy „mindig arra gondolni és sohasem arról beszélni”.

Sztrájk előtt állnak a budapesti banktisztviselők

(A rezdőség feloszlatta gyűlésüket.)

Budapestről jelentik: A budapesti banktisztviselők tegnap este helyzetük javítása érdekében gyűlést tartottak, amely igen izgatott hangulatban kezdődött. Már a gyűlés megkezdése előtt kiáltások hangzottak el: *Ki kell mondani a sztrájkot! Le kell törni a TÉBE hatalmát!*

A gyűlést Erdős Antal elnök nyitotta meg, aki beszédében vázolta a banktisztviselők nyomorúságos helyzetét és kétségbevitte, hogy a bankok nem tudnak magasabb fizetést adni. Ezt az állítását igazolja az is, hogy a budapesti bankok bécsi fiókintézetet ötször annyit fizetnek ottani tisztviselőiknek, mint a budapestieknek. — A tisztviselők azt remélték, hogy a takarékkorona megjavítja majd a helyzetüket, de csalódtak, mert a valorizáció csupán a bankok jövedelmét biztosítja, de az alkalmazottakat nem. Bár a banktisztviselők nem egységesek, az egybegyűlt négyezer főnyi tömeg hangulatáról mégis megállapítja, hogy rövidesen radikális eszközökhöz folyamodhatnak. (Felkiáltások: *Éljen az általános sztrájk!*)

Az elnök szavai után a szónokok határozati javaslatot terjesztettek elő, amelyben követelik,

hogy a kezdőfizetések aranyparitásra emeltesse. Ugy, hogy a létminimum egymillió hatszáz ezer korona legyen, azonkívül a nő és családtagok után havi háromszáz ezer korona családi pótlékot, negyedéven kint egy havi fizetést ruhapótlék-ként kapjanak, fizessék a teljes lakbérüket, a nyugdíjakat valószínűsítsék és a túlmunka díjakat emeljék fel. A gyűlés berekesztése előtt több szociáldemokrata, köztük Pikler Emil parlamenti képviselő a szakszervezetek szimpatiáját tolmácsolta. Az egybegyűlt tömeg hangosan követelte, hogy mondják ki az általános sztrájkot. Az ügyeletes rendőrtiszt figyelmeztette az elnököt, szólítsa fel a tömeget, hogy ne lázítsanak a sztrájk mellett. A tömeg viharosan kiabált: *Ehezünk! Kenyeret adjanak! Egyesek szidalmazták a rendőrséget, mire a rendőrtisztviselő a gyűlést feloszlatta. A résztvevők izgatott hangulatban távoztak.*

Betörők az Andrássy-kriptában

(Egy drágakövel kirakott Mária képet és kisebb aranytárgyakat vittek el.)

Kassáról jelentik: Krasznahorvaváralia határában messzeterjedő lapályos völgy benyílójában áll gróf Andrássy Dénes és felesége káprázatos szépségű családi mauzoleuma. A messze földön híres épületet a háború alatt elhalt gróf Andrássy Dénes emeltette bálványozott feleségének emlékére. Három millió békebeli koronába került a kápolna és mauzoleum építése. A menvezetet arany mozaikkal rakták ki, a belső építményben pedig a világ minden részéről összehordott márványoszlopok pillérei sorakoznak. A gróf ide temetette feleségét és ide temetkezett ő maga is. A mauzoleumban hatalmas aranykelyhek őrzik Andrássy Dénes családi ékszereit: a rengeteg drágakövet és kápráztaó ötvösmunkát, melyek értéke békeidőben meghaladta a négymillió koronát. De a kis kápolna minden zuga is villog és ragyog a drágakövek és az aranyozás díszétől. A horribilis értéket rejtő mauzoleumra állandó őrvigyáz, kinél semmi más feladata nincs, minthogy a veszedelmes elemeket távol tartsa.

Csütörtökről péntekre virradó éjszaka két vakmerő betörő előre kiesztelt terv szerint átkulccsal behatolt a siremlék kápolnájába. A betörők tulajdonképpen a mauzoleumban lévő kincseket akarták zsákmányul ejteni, de tervük nem sikerült. Így megelégedtek azzal, hogy az oltár felől elvitték a drágakövekkel kirakott Mária-képet és az arany glóriát, egy arany keresztet és egy értékes gyűrűt. A csak részben sikerült betörés által okozott kár meghaladja a 25.000 cseh koronát. Az őrcsak reggel vette észre a betörést, melyről nyomban jelentést tett a csendőrségnek. A csendőrség megállapította, hogy a tettesek zsákmányukkal a magyar határ felé szöktek.

— Tettenért betörő. Az aradi államrendőrség az éjszaka folyamán le tartóztatta Radai Ferenc rovottmultu betörőt, akit tetten érték, amikor Mosztics Jácis éltetmiser-bódéiába be akart

lőzatát, ölnyi mély árkokat húztak az épület körül, s nem találtak egyetlen egy egérlyukat sem.

Az alkotmányjogi teória úgy hirdeti, hogy az abszolút uralomnak szükségképpen becsületesnek kell lennie, mert máskülönben a nép huzamosabb ideig meg nem tűri. De ez csak a szép frázisok egyike. Az abszolútizmus Oroszországban volt a legnagyobb, s hosszú évszázadokon át türték, holott a mindenféle visszaélések ott burjánzottak fel legbujábbban. Ausztriában egyenesen biztatást kaptak a viszonyok által a magas állami hivatalnokok, hogy sikkasz szanak. Az volt ugyanis az udvarnál a hivatalos felfogás, hogy az olyan majestáshoz, minő a császár, egyenesen méltatlan dolog a számokkal való bibelődés. Még III. Károlynak, Mária Terézia atyjának idejében is ezt hirdették. — Ennek fogva számadást a császár elé nem terjesztettek soha, s mindenki szabadon gazdálkodott a maga rezsorizájában. Különösen a pénzügyminiszterek óriási vagyonekat gyűjtöttek. Leghírhedtebb volt közöttük Zinsendorfi gróf, a ki hivatalos szolgálatának ideje alatt 20 tonna aranyat lopkodott össze. S ez se volt számára elég. Még hamis pénzt is veretett a saját birtokán, mely közel a bajor határhoz feküdt, s a hamis tallérokat emberei átsempésztek a határon. Ezáltal idő múltán nagyobb kárt tett az osztrák kincstárnak,

mint mai időben a mi koronarontóink, mert a külföldön a jó ausztriai pénzt se akarták elfogadni.

A panamák ellen nem biztosít az alkotmányos monarchia sem. A legalkotmányosabb Angliában pláne bizonyos belértvagyással tekintik az ilyfajta szelidebb eseteket, s csak akkor csinálnak belőle kázust, amikor botrányossá válik a dolog. Gladstone miniszterelnök sége idején angol hadihajók szorgalmasan üldözték azokat a hajókat, amelyek még mindig a tilalmazott rabszolgakereskedés szolgálatában állottak, de azért a Gladstone kereskedelmi cég — melynek társtulajdonosa volt a kormányelnök — szorgalmasan liferálta a fokföldi aranybányák számára a szerencsétlen rabszolgákat. A bur háború alkalmával tudvalevőleg Chamberlain gyarmatügyi miniszter volt a háborús pártnak a lelke, s az ő bűne volt főképp, hogy Anglia haddal támada meg a szabadságszerető délafrikai telepeket, a háborúban pedig az ő birminghami gyára szállította a hadianyagokat nemcsak az angol, de az ellenséges katonaság részére is. És még csak különös lármát se csaptak a dologból, mindaddig, míg a szállított patronok rosszak nem voltak, s tíz millió darabot vissza kellett utasítani.

Voltak azonban Angliában is esetek, amikor direkt vesztegetésekről volt szó, s óriási botrányok keletkeztek. Verulam Baconak, a

világhírű tudósaink esetére csak épp rámutatok, aki mint igazságügyminiszter fogadott el többiben megvesztegetési összegeket. Ő csak kicsiben üzte a mesterséget. De volt olyan eset is, mikor a katonai szállítók megvesztegetve a minisztérium tagjait, oly húst és szeszt adtak a katonáknak, melyet azok utálattal utasítottak vissza. II. Vilmos idejében ily visz szaelés folytán börtönbe került nemcsak Shales Henrik, a kincstári államtitkár, sőt Trever Jakab, a képviselőház elnöke. Ez a szerencsétlen kénytelen volt a parlament nyílt ülésén bevallani a vétékét s mikor börtönre ítélték, mint elnöknek, neki magának kellett volna enunciania az ítéletet. Beteg lett, s ezáltal kerülte el ezt a megaláztatást.

A panamákra vonatkozólag pedig tegyük azt az általános megjegyzést, hogy azok elkövetői nem tartják magukat semmiféle körmányformához. S virulni fognak mindig, amíg drákói szigorral nem fogják üldözni a bűnösöket.

Hogy velők szemben a drákói szigor embertelen? Lehet... Szent Eduárd angol király bitófára huzatta a tolvajokat is. Embertelen eljárás volt. De a vagyonbiztonság olyan nagy lett az országban, hogy az utas nem emelte fel a pénztárcát, melyet az országuton talált; hanem fagalyat tett reá, hogy a tulajdonosa könnyebben ráakadion.

Módosított menetrend.

(Érdekes változások a nyári menetrendben.)

(Saját tudósítónktól.) A Közlöny jelentette már, hogy fontos tanácskozások folynak a nyári vasuti menetrendben eszközözendő változtatásokról. Már módunkban van azokat az újításokat közölni, amelyeket a CFR. vezérigazgatósága előreláthatólag életbe fog lépni. A közlekedés alatt tartott értekezlet, a nöklete alatt tartott értekezlet, a melyen Temesvár, Lugos, az iparkamara, Krassószörény megye és a lugosi kereskedők egyesülete is képviseltette magát, a tervbevetett változtatásokat egyhangulag elfogadta és ilyen értelmű elterjesztést tett a vezérigazgatóságnak. A bucarestii—bécsi expressvonalhoz közvetlen kocsit kérnek, amelyt Aradon csatolnak a külföldre induló vonathoz, hogy a temesvári utasok ne legyenek kénytelenek át szállani. Az éjjeli Budapest—Aradra érkező gyorsvonathoz külön kocsit csatolnak a temesvári utasok részére és kérik, hogy az Aradról éjjelkor Temesvár felé induló személyvonat feltétlenül várja be a budapesti vonatot. A nyári menettendbe új közvetlen vonatokat állítanak be a Temesvár—Arad—Nagyvárad vonalon, amelyeknek közvetlen csatlakozása legyen a Szatmár felé induló vonatokhoz. Leghelyesebbnek tartanak egy közvetlen kocsit csatolását. Lu goj képviselői helyi közlekedést követelnek egy Temesvár—Karán sebes között közlekedő vonatpár beállításával, egyben Buziáson át csatlakozást a resicai vonalra.

Pop igazgató az értekezleten felvett jegyzőkönyvet a vezérigazgatóságnak beterjeszté és több, mint valószínű, hogy a szükségesnek talált változtatásokat eszközölni fogják.

Játék a pisztollyal.

(Egy ujaradi leány tragédiája.)

(Saját tudósítónktól.) A temesvári ügyészség ma boncolta fel Filip Rozália ujaradi leányt, aki a napokban sajnálatos vigyázatlanság következtében halt meg. A leány március 2-án meglátogatta a Temesvár Gyárvárosban lakó Gábrriel József nevű ismerősét, akinél éppen este nagyobb társaságyült egybe. A társaságban néhány fiatalember egy flóbertpisztollyal játszott, abban a hiszemben, hogy az nincsen megtöltve. Az egyik fiatalember megrántotta a ravaszt, mire nagy dörrenés hallatszott. A pisztolyban löpor volt, amely a közelben levő Filip Rozália hasát sértette meg. Ugy látszott, hogy a balesetnek az ijedelmén kívül nem lesz semmi következménye, másnap azonban a leány rosszullétről panaszkodott. Azonnal orvost hívtak, aki megállapította, hogy a leány hashártyagyulladásban szenved. Filip Rozália három nap múlva meghalt. A halál oka urolitózis nem elégítette ki a hatóságokat, mert elrendelték a hulla felboncolását. A megsejtett boncolás részletei még ismeretlenek. Az ügyészség megindította a vizsgálatot, amiért, hogy hashártyagyulladás vagy pedig a hasba fúródott puskapor következtében beállott vérmérgezés okozta-e a halált.

Csökken az angol fegyverkezés

(Lloyd George engedékeny a németek iránt. — Bonyolódik a görög válság.)

Londonból táviratozzák: A hadügyi költségvetés 45 millió fontot tesz ki a tavalyi 52 millióval szemben, tehát csökkenést mutat. A haderő létszáma pedig a tavalyihoz képest 2000 emberrel csökkent.

Londonból jelentik: A jóvátételei exportilleték leszállítására vonatkozó angol-német megegyezést az alsóház kétszázötven szóval szavazattal ellen fogadta. A liberálisok a kormányval szavaztak.

Anglia nem követel készpénzjótételeket Németországtól.

Londonból táviratozzák: A Reuter távirati iroda jelentése szerint a felsőház harmadik olvasásában is elfogadta a Törökországgal kötött békeszerződés ratifikációját. Az alsóház mai ülésén Lloyd George kijelentette, hogy Németország csak kivétellel és nversenyeg szállításal fizethet jóvátételeket, de ebben az utóbbi pontban már elérte teljesítőképességének határát. Nem helyes az a föltevés, hogy Németország készpénzben fizessen. Ami a német értékpapiroknak külföldön való letétbehelyezését illeti, tekintetbe kell venni, hogy Németország kereskedőország, amelynek most rossz a hitele, tehát sok letétre van szüksége. Az a körülmény, hogy Német-

ország külföldi hitelei nagyobbak, mint a háború előtt, nem bizonyíték arra nézve, hogy Németország csak ki akar bujni a jóvátételei fizetése alól.

Konstantinopolyból táviratozzák: A Wolff táviratiroda jelentése szerint a török kormány viszályba lépett azért, hogy Izmed basának megkönnyítse a kormány újalakítását.

A görög kadsereg a trónfosztást követeli.

Athénből táviratozzák: A helyőrség tisztjei ultimátumot intéztek a kormányhoz a dinasztia trónfosztási ügyének elhuzódása miatt. A Kamara elhatározta, hogy erővel fog eljárni a fegyelmet megsértők ellen. A köztársasági képviselők elhatározták, hogy követelni fogják a nemzetgyűlés haladéktalan feloszlását és új alkotmányozó gyűlés megválasztását, amelynek felhatalma lenne a kormányforma és az uralkodóház kérdésének rendezésére. Idő értesült helyen nyert információ szerint a kormány legközelebb benyújtja lemondását. A katonaság bizalmas Venizelosz irányában megrendült és ezért az ősz politikai külföldre készül. Elutazásához hozzájárul az is, hogy visszatérése óta nem sikerült tisztázni a belpolitikai helyzetet.

A cseh benzinpanama.

(Repülőkatasztrófiák a silány benzin miatt.)

Prágából jelentik: A prágai rendőrség a napokban nagyarányú benzinpanamát fedezett fel. A csehszlovák hadvezetőség nemrég nagyobb mennyiségű benzint rendelt különböző csehszlovák cégtől. Megrendelés után a hadseregszállítók érintkezésbe léptek azokkal a hivatalnokokkal és katonatisztekkel, akik a szállítmányok ellenőrzésével voltak megbízva és azokat nagyobb összeggel megvesztegeték. Ennek ellenében az ellenőrző közegek elnézték azt, hogy sokkal silányabb minőségű benzint szállítottak. Így történtek olyan esetek, hogy kipróbált repülőgépek jó pilóták kezében egyszerűen felmondták a szolgálatot, ami néhány elsőrangú aviatikus halálát idézte elő. A prágai rendőrség ez ügyben eddig több letartóztatást eszközölt. A letartóztatottak között van Staffka Gottfried, az egyik hadsereg szállító hivatalnok, Benoni Gottlieb a Naphta Company igazgatója, Vasoh miniszteri tanácsos a kormány hivatalos lapjának szerkesztője, Bubeta törzs kapitány, Kutlvasz százados a nemzetvédelmi osztály egyik vezetője és öt hadügyminiszteri törzstiszt, akiknek nevét a rendőrség eddig nem hozta nyilvánosságra. A letartóztatások még mindig folynak. Az egyik prágai lap értesülése szerint a rendőrség megállapította, hogy a panamában Adam prágai ezredesnek és Kolben Angelescu egy volt tábornok leányának is része van. A lap azt írja, hogy a panama résztvevői több, mint huszonöt millió koronával károsították meg az államot.

Miniszter vagy prépost?

(Bethlen meg akarja tartani Vass Józsefet a népjóléti miniszterium élén.)

Budapestről jelentik: Vass József népjóléti miniszter mint megírtuk a pápa kinevezte a kalocsai káptalan nagyprepostjává. A kinevezésről előbb értesültek Kalocsán, mint Budapesten és Vass József maga még nem kapta kézhez a kinevezési okmányt. Most már egészen bizonyos, hogy a miniszter bucsut mond a politikai pályának és egyetemi tanárságának s Kalocsára fog költözni, hogy átvegye hivatalát.

Bethlen István gróf azon firkodik, hogy Vass Józsefet megmentse a kabinetnek és ezért az azal a kérésrel fordult Schioppa Lőrinc pápai nunciushoz, hogy intézzen kérdést Rómához, nem inkompatibilis-e, ha Vass József nagyprepost léte továbbra is a miniszterium élén marad. Róma válaszára még várni kell, meggye vagy marad-e népjóléti miniszter.

Bethlen miniszterelnöknek a pápai nunciust utján Rómában tendő lépését egyházi körökben élénken kommentálják. Az a vélemény, hogy a magyar kormánynak ez a lépése alapjában helytelen. A nunciust fel fogja világosítani a kormányt, hogy a nagyprepost kinevezés nem csupán cím-átvétel, hanem egyházi hivatal, mely már magában is inkompatibilis a miniszterséggel. De különben is a nagyprepostság — mely egyházi kötelezettséggel és javadalommal van összekötve — a káptalan székhelyén való állandó helybenlakást követel, az egyházi jog értelmében s így egyáltalán nem bíznak abban, hogy Róma felmentést adna az alól különösen oly esetben, mikor a „cumulatio beneficiorum” ténye is fenforog.

Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés mai ülésén a napirend előtt Rakovszky István szólt fel az új lakbérrendelet ügyében. Az interpellációra Vass József miniszter azt válaszolta, hogy nincsen szó újabb lakbérmelekről. Csupán a korona lerontását kívánja a kormány november elsejétől figyelembe venni. A lakások felszabadításáról pedig szó sincsen.

Budapestről jelentik: Bethlen István miniszterelnök újságírók előtt kijelentette, hogy a pénzügyi és igazságügyi tárca betöltése még nem aktuális.

Budapestről táviratozzák: A MTI megcáfolja azt a híresztelést, hogy Bud János elvállalta volna a magyar pénzügyminiszteri tárcát.

A megijodás

ismertetése.

(Előadás az aradi Kulturpalotában.)

Az aradi Kulturpalotában tartott mai estélyeket a közönség tájékozatlansága jellemezte. Ma este hirdették a Kulturpalota nagytermébe a színház előadását és Gelei orvostanár felolvasását. Mind a kettőt fél kilenc órai kezdettel. A színház igazgatósága és a tanár azután abban egyeztek meg, hogy Gelei professzor tartja előbb előadását és azt rövidebbre fogja, mint tervezte, utána pedig megkezdődhetik a színházi előadás. Dr. Gelei József orvostanár Steinach tanár világhírű megijodási kísérleteit és operációit ismertette közvetlen, élvezetes és szemléltető előadásban. Népszerű és a mellett fordulatos előadási módo-ra, a számos vetített kép érdekesen illusztrálták a közeljövő egyik legérdekesebb orvosi problémáját. Ma még kevesek azok, akiknek megadatták, hogy megijadodjanak egy orvosi műtét árán, de ha Gelei tanár jóslatai bevalnak, a közeljövőben nem lesz sem öreg nő, sem öreg férfi. A közvetlen és előismeretek megadásával gazdagított előadás értékes ismeretekkel gyarapította a közönség tudását. Az előadás végeztével lelkes tapsal honorálta a közönség Gelei tanár szép ismertetőjét. (b. i)

Sikkasztással

vádolt jegyző.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes önműgyben hoz legközelebb ítéletet az aradi törvényszék büntetőtanácsa. Veliciu József volt kórházi körjegyző és ennek volt irnoka Farkas József a vádlott, akit azal vádolnak, hogy tizenhárom évvel ezelőtt 1910-ben 10 ezer koronát sikkasztott az államkincstár kárára. A körjegyzőt annak idején irnokával együtt le is tartóztatták egy évi vizsgálati fogság után azonban szabadlábra helyezték. Azóta 13 év telt el, azonban máig sem hoztak ítéletet a bűnperben, dacára annak, hogy az ügy nagyon sokszor volt már tárgyalásra kitűzve. A fővádlott, Veliciu József jelenleg is állami tisztviselő egyik aradme győi nagyközségben és felettes hatóságainak legnagyobb megelégedésére vezet jelentős kataszkörrel felruházott hivatalát. A másik vádlott: Farkas József időközben ismeretlen helyre távozott és így

tizenhárom év előtti büncéért nem vonhatja felelősségre a bíróság, a közeljövőben megtartandó főtár gyaláson.

A gyenge férj.

(Válóper kéthetes házasság után.)

(Saját tudósítónktól.) Érdekes válóperi kereset érkezett ma az aradi törvényszékhez. Egy dúsgazdag aradmegyei tizenlét éves fiatalasszony kéthetes házasság után nyújtotta be keresetét, amelyben kéri a bíróságot, hogy férje hibájából bontsa fel a házasságot. Kérése indoklásában a legnagyobb részletességgel elmondja, hogy férjében, aki különben nagyműveltségű, rendkívül figyelmes és dúsgazdag uriember nagyon szomorúan csalódott. Házasságra lépésük napján ugyanis meggyőződött arról, hogy férje, aki már még harminc éves sincs, nem képes a férji kötelességét teljesíteni. A csalódás annyira elszomorította a tizenhat éves asszonykát, hogy nyomban ügyvédhez ment és megindította a válóper férje ellen. A válóperi keresetben elmondja még az asszony, hogy szerelemből ment feleségül férjéhez, semmi külső vagy anyagi érdekek nem álltak a házasság mögött és csupán arról nem volt tudomása, hogy a háborút végig küzdött harminc éves férje már nem képes a házastársi kötelességeket teljesíteni. A férj természetesen nem hajlandó beleegyezni a válásba és a leghatározottabban védekezik felesége súlyos és jóvátehetetlen vádjai ellen. A bíróság döntését a házastársak érthető izgalommal várják.

Irodalom, művészet

* Az aradi színház műsora a Kulturpalotában. Szombat: Cigánybáró. (Bérlétszünet.) Aca de Barbu vendég felléptével. Vasárnap d. u.: Pompadour. Este: Cigánybáró. (Bérlétszünet.) Hétfő: Vén gazember. Bemutató előadás. (Bérlétszünet.)

* A timisoarai színház műsora. Szombaton este 8, vasárnap délután 3 és 6, este 9 órakor és a jövő héten március 13-ig bezárólag minden este Vörös malom. Március 14-én: Román előadás. Március 15-én: Szerelem királya (Paul Lincke operettjének bemutatója új díszletekkel, új kosztümökkel, Jakabffy rendezésében.)

* Az aradi színház hírei. A színház bérlőjéhez. A színházban történt tüzeset következtében a színtársulat a város irodulata következtében közülbelül két hétig a Kulturpalotában tartja meg előadásait. Erre az időre az igazgatóság kénytelen szüneteltetni a bérlést, mert a Kulturpalota nagytermében, ahol összesen csak két páholy van, másképpen nem oldható meg a helyzet. A színház igazgatósága számít arra, hogy a bérlők megértéssel fogadják a kényszerű elhatározást s türelemmel bevárják az elemi csapás következtében a bérlésben beállott rövid megszakítás lejárta. Végül kéri az igazgatóság bérlőit, hogy látogassák a Kulturpalotában megtartandó bérlétszünetes előadásokat, mert megértő támogatásukkal most a színházi üzem további zavartalan működését segítik elő. — Cigánybáró. Aca de Barbu vendég felléptével. A Kulturpalota nagytermében szombaton és vasárnap este a legszebb nagy operettet, a Cigánybárót eleveníti fel a színtársulat. Ebben fejezi be aradi vendérlátását a

népszerű Aca de Barbu, a cluji (kolozsvári) opera hírneves énekesnője, aki a színházi tűzbalesire való tekintettel vasárnap teljesen díjtalanul lép fel. — Pompadour vasárnap délután. Fall Leo szenzációs nagy operettjét vasárnap először játsszák délután. — Mikszáth bemutató. Hétfőn érdekes premierre lesz az aradi színtársulatnak. Mikszáth Kálmánnak Harsányi Zsolt által színpadra átvett általánosan kedvelt regényét, „A vén gazember“-t látja viszont a közönség.

* Cotrus-Szántó Erzs hangversenye elmarad. Róna Dezső színgazgató kérésére Cotrus-Szántó Erzs zongorahangversenyét elhalasztotta. Estélyét március 25-én tartja meg, a már megváltott jegyek akkor lesznek érvényesek.

Hogy áll a lei?

1924. március 7-én 100 lejért adtak:

Nálunk:

3.00.50 svájci frankot,
13.25 francia frankot,
33.000 külföldi magyar koronát,
39.000 effektív magyar koronát,
40.000 belföldi magyar koronát,
37.500 osztrák koronát.

Párisban 13.50 frankot.

Zürichben 3.03 frankot

Budapesien 37,400—38,500 K-t

Autószerjék Bécsben.

(Erős Hugó magyar nagyiparost ki akarják utasítani Bécsből.)

Bécsi szerkesztőségünk jelenti: Bécs városának tanácsa ez év elején tetemes mértékben felemelte az autómobil-adót. Az autómobilajdosok különbözőségeit menesztettek Breitner pénzügyi tanácsoshoz, aki azonban hallani sem akart a tervbevett adó mérsékléséről. Az adó ellen azonban nemcsak az autómobilajdosok, de a kereskedők, műszaki munkások és soffőrök is tiltakoztak, még pedig azért mivel a magas adó akadályát képezi az autó elterjedésének és így az iparra és munkásokra nézve is kárt jelent. Bécs városa azonban ezen érv előtt sem hajlott meg és a felemelt adó március 1-én életbe lépett.

Ezt megelőzőleg a bécsi autómobilajdosok azonban bizottságot alapítottak az érdekeik védelmére. A bizottság felhívásokat küldött a lakosokban, hogy a tulajdosok az adó felemelése folytán adták vissza engedélyüket a rendőrségnek és nélkülözhető autójukat garagierozzák Bécs városának területén kívül. A bizottság élén Erős Hugó magyar, származású ismert nevű nagyiparos áll és a felhívások is az ő nevével jeleztek meg.

Az akció tényleg sikerrel járt. március 1-ig a bécsi autók több mint 50 százaléka sorszáma visszakerült a rendőrséghez. Így Bécs városát érzékeny kár érte. Breitner tanácsost az autószerjék annyira felbőszítette, hogy átírt a rendőrséghez Erős Hugó kiutasítása érdekében. A bécsi rendőrigazgatóság mostan az immár majdnem három évtized óta Bécsben élő és a legnagyobb adófizetők közé tartozó magyar állampolgárt mint nem kívánatos idegen elemet ki akarja utasítani. Az előkelő bécsi társaságokban kíváncsian várják, vajon a rendőrség tényleg végrehajlja-e ezt a határozatot, a melynek nyomán kétségkívül óriási botrány keletkezne.

HIREK.

A leégett színpad.

(Megkezdik az aradi színház restaurálását.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi színház színpadát ma kora reggeli órákban munkások tömege lepte el. A tűzveszedelem nyomán maradt törmelékeket és romokat takarították el, hogy a színpad restaurálását minél előbb elvégezzék. Az épen maradt díszletek egyrészt ma délelőtt átszállították a Kulturpalotába, hogy a színtársulat ma esti előadást már akadálytalanul megtarthassa. Délben megjelent a színpadon Muresanu városi főmérnök és Vass Barnabás városi mérnök, hogy megállapítsák a tűz által a tetőzetben okozott kárt. Ennek alapján dr. Robu János főpolgármester intézkedésére hozzáfogtak a költségvetés elkészítéséhez és valószínű, hogy a holnap nap folyamán megkezdik a tető restaurálását. A hozzávetőleges megállapítás szerint 150.000 lejbe kerül a tető kijavítása. A költségvetést a főmérnök a városi tanács elé terjeszti, amelynek a jóváhagyása után azonnal hozzákezdnek a munkálatokhoz. A színház igazgatósága szintén intézkedett, hogy a színpadon okozott rongálásokat azonnal kijavítsák. Ugy a város, mint a színház teljes kára biztosítás útján megtérül. Előreláthatólag a színházi előadásokat a Városi Színházban keddeig egy hétre kezdi meg, amikor a színpad teljes épségben áll a színészek rendelkezésére.

Hétfőn hazatér a királyné. Bucurestiből jelenti: Mária királyné e hó 10-én külföldi utjáról visszaérkezik a fővárosba.

Meghosszabbítják a parlament ülészeit. Bucurestiből jelenti: Az Universul Marzescu igazságügyi miniszter környezetéből azt az értesítést nyerte, hogy a kormány meghosszabbítja a parlament ülészeit. A meghosszabbításnak legfőbb oka az, hogy a kormány a szünet előtt az összes gazdasági törvényjavaslatokat a tető alá akarja hozni.

A timisoarai új vizsgálóbíró. Márta Sándor dr., a timisoarai ítélőtábla elnöke, a timisoarai törvényszék vizsgálóbírójaul Zafirescu tábla bírót delegálta. Farchescu dr. tábla bírót, a timisoarai törvényszék eddigi vizsgálóbíróját, a törvényszék büntetőtanácsának referensévé delegálta a táblaelnök.

Szabolcska Mihály ünneplése. A timisoarai Arany János társaság március 23-án diszünneplést rendez a színházban Szabolcska Mihálynak, az ismert erdélyi költőnek 45 éves költői jubileuma és timisoarai pályájának huszonöt éves évfordulója alkalmából. Az ünneplésre az összes erdélyi irodalmi társaságokat is meghívják.

Alfér a Vitézi Szék bálján. Bucurestiből jelenti: A Közönség nemrég megírta, hogy a Vitézi Szék bálján kínos incidens játszódott le, a melynek folyamán tetőleg inzultáltak dr. mohai Szabó Andor pénzügyi titkár, akit zsidónak néztek. Miután Szabó nem tudta, hogy ki inzultálta, először Illésy Frigyes huszárornagyot, majd Vitéz Oláh Bélát provokálta, akik azonban kijelentették, hogy ők nem inzultáltak. Vitéz Oláh Béla kijelentése szerint az inzultus báró Kass Fede lovastestőr százados

követe el. Szabó kihívta a bárót és ma délelőtt pisztolypárbajt vívtak, a melynek folyamán nem történt sebesülés és a két fél kibékült.

Ausztria meg akar szabadulni pénzügyi diktatórától. Bécsből táviratozzák: Diplomáciai körökben híre terjedt, hogy Seypel kancellár Zimmermann pénzügyi népbiztos visszahívását kéri a Népszövetségtől, mert véleménye szerint az ellenőrzés már felesleges és az eddigi eredmények már garantálják, hogy Ausztria meg fog felelni kötelezettségeinek. Ezzel a kérelemmel áll összefüggésben Zimmermann londoni és párisi útja.

Az aradi fiókpostája új beosztása. Az aradi postafőnökség közli a közönséggel, hogy a Crisan (Karolina) uccában levő 3. számú postahivatal a mai naptól kezdődőleg este 7 óráig vesz fel ajánlott leveleket és ezeket ugyanabban az időben továbbítják, mint azokat, amelyeket a főpostán adtak fel. Erre az intézkedésre az a körülmény adott okot, hogy a kereskedők és iparosok épen az 5 és 7 óra közé eső időben küldik el ajánlott leveleiket és a 3. számú postahivatal környékén lakók kényelmét szolgálja ez a rendelkezés. Vasárnap a 3. számú hivatalnál is, mint a főpostán csak délelőtt 8-tól 12-ig vesznek fel ajánlott leveleket, délután a főpostán csak telefon- és távirószolgálat van.

Franciaországban börtönnel büntetik az árdragítást. Párisból táviratozzák: A kamara kereskedelmi bizottsága elfogadta azt az indítványt, hogy az árdragítást két hónaptól két évig és 2000 franktól 100 ezer frankig terjedhető bírsággal sújtják.

A vasuti motorforgalom. Az aradi mérnök-és építész-egyletben tegnap tartotta meg Bakonyi Kálmán okleveles gépészmérnök, CFR. felügyelő második felolvasását „A vasuti motorforgalom történeti fejlődése az egyes államokban“ címmel. Az előadás elevensége és érdekes összehasonlása mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét és a személyforgalom reformálásának közérdekű problémája a hallgatóság körében fokozott érdeklődést váltott ki. Nagy és dícséretes munkával összeállított felolvasásában rendszeresen vázolta az előadó, hogy minő irányt követett a vasuti motorforgalom fejlődése a világ egyes államaiban és hol, milyen eredményt értek el a kitűzött cél megvalósításában, mely nemcsak a közlekedésre, hanem közgazdaság s közművelődésre is elsődrendű fontosságú. Sajnos azonban, a háboru ennek a problémának a fejlődését is megakasztotta. Újabb erőfeszítést tesznek ezen a téren a svédek, németek, osztrkok, dánok, de a megoldás felé nem haladnak a régi lendülettel és kifejezetteden rendszerrel sehohsem találkozunk. A vasuti személyforgalom alapos reformálásra szorul, hogy az utazó közönség érdekei az összes vasutvonalakon még a leggyéresebb lakosságu területeken is mindenben kielégíthessenek. A megváltozott gazdasági viszonyokra való tekintettel, hogy mik legyenek a személyforgalom átszervezésének, gyorsabbá, olcsóbbá és megbízhatóvá tételének újabb irányelvei és eszközei, ezeket kívánja előadó egy legközelebbi harmadik felolvasásának keretében kifejteni. A kitűnő előadásért Koromzay Frigyes egykori elnök meleg szavakban mondott köszönetet és a hallgatóság lelkesen ünnepelte az előadót.

— Nagyszabású razzia Aradon. Az aradi államrendőrség az állam biztonsági hivatallal együttműködve az egész város területére kiterjedő nagyszabású razziaát tartott. A razzia este hat órakor kezdődött és az éjszakai órákba is belevetült. A razziazó hivatalnokok meglátogatták úgy a kül, mint a bef. város összes nyilvános helyiségeit, azonkívül személy szerint felkeresték és igazoltatták azokat akikről a nyomozás megállapította, hogy nincsenek bejelentve, vagy pedig bejelentésüket gyamusnak találta a rendőrség. Több gyamus embert tartóztattak le, akiknek a kihallgatása folyik.

— A timisoarai posta és a gyorsaság. Csak a napokban írtunk arról a hallatlan tényről, hogy Aradon feladott táviratot csak 14 nappal később kézbesítettek Timisoarán. Most egy újabb hasonló esetről számolhatunk be. Még február 27-én történt, hogy Sannicolau-maren (Nagyszentmiklóson) a Közlöny egyik előfizetője postára adta az előfizetési díját, de ez mindeztideig nem érkezett meg a kiadóhivatalhoz, dacára annak, hogy Nagyszentmiklós között rendszeresen közlekednek a vonatok és a nevezett község csak néhány órára van Timisoarától. Vagy az utalvány hever még a feladóállomáson, vagy a timisoarai postán nem fizetik ki az utalványt. Bármelyik eset is az oka a vétkes késedelemnek, szigorú megtorlást kíván. A timisoarai posta különben is az utóbbi időben ijeszítő példáját mutatja annak, hogyan nem szabadna a postának dolgozni és minthogy a panaszok általánosak, a gyökeres rendszerváltozás sürgősen indokolt.

— Felboncolták a talált csecsemőhullát. Megemlékeztünk arról, hogy a Bulev. Carol I. (Erzsébetkörút) 58. számú ház kapujában csecsemőhullát találtak. Ma felboncolták a holttestet és megállapították nyert, hogy a gyermek élve jött a világra és azután fojtották meg, minden valószínűség szerint a lelkeitlen anya. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy kézrekerítse a gyermekgyilkost.

— Megszüntették eljárás. A timisoarai államrendőrség tegnap letartóztatta Gangel Miklós vasúti tisztviselőt, aki egy nagyváradi urileánvtól házassági ígérettel 35000 lej készpénzt csalt ki. A fiatal embert átkísérik a nagyváradi ügyészséghez. Gangel megígérte, hogy a kapott pénzt visszafizeti és így a leány visszavonta az ellene tett panaszt. Az ügyészség erre szabadonbocsátotta a tisztviselőt.

— Meggyilkolt rétháti gazdálkodó. A schöndorfi csendőrség ma kora reggel egy vértócsában fekvő férfi hullát talált Réthát község határában. A hullán levő ruha zsebeiben több levelet találtak, amelyekből kintint, hogy a halott Kocsik János rétháti gazdálkodó. Megállapították, hogy büntény történt és megindították a szigorú vizsgálatot.

— Becsületsértő kereskedő. A timisoarai járásbírósg ma Weisz Lipót facsádi kereskedő ügyét tárgyalta, aki Klein Dávid timisoarai kereskedőhöz intézett egyik levelében be-

csületsértő kifejezéseket használt. A járásbírósg Weisz Lipótot 1200 lej pénzbüntetésre ítélte.

— Pénzügyőri áthelyezések. Az aradi pénzügyigazgatósághoz érkezett rendelkezés szerint a pénzügyminiszter Zagan Traian pénzügyőri biztost Pancotáról Sebisre (Borossebesre) és Eisler Albert pénzügyőri biztost Sebisről Orastiere (Szászvárosra) helyezte át.

— Erdély kereskedelmi testületei a lakbértörvény ellen. Az új lakbértörvénynek a kereskedők üzleti és lakásbéréire vonatkozó rendelkezései, amint lassan nyilvánosakká lettek, olyan súlyosak, hogy ez ellen most az egész ország kereskedelme megmozdult. Az Aradi Kereskedők Köre is részt vesz ebben a mozgalomban és karöltve az erdélyi és bánáti kereskedő egyesületekkel, 16-án, vasárnap Oradea-maren, mint központi fekvésű helyen, nagy tiltakozó gyűlésen vesznek részt Arad és a Bánát kereskedői is. A Bánát kereskedői Timisoara felől jövet Aradon csatlakoznak az aradi küldöttséghez és együtt érkeznek Oradea-mare-ra. Az országos gyűlés egyben a kereskedelem egyéb napi kérdéseivel is tüzetesen fog foglalkozni, így különösen a gyáripár által nagy vehemenciával sürgetett vámemelés ügyével is.

— Sértegető kórházi gondnok. A timisoarai járásbírósg ma Dobrota Vazul gyermekkórházi gondnok ügyét tárgyalta, akit dr. Rusu Titusz kórházi orvos jelentett fel becsületsértésért. A gondnok az utóbbi időben nagyon sokat szerepel a járásbírósg előtt becsületsértési ügyekben és ma már negyedszer ítélték el. Dobrota a kórházi orvost tanuk előtt tolvajnak nevezte és azt állította róla, hogy harmincezer lejt lopott a kórháztól. A járásbírósg hatezer lej fő-, ezer lej mellékbüntetésre és hatszáz lej ügyvédi költség megtérítésére ítélte a gondnokot. Valószínű, hogy ezek miatt az ügyek miatt a heveskedő gondnokot hamarosan elhelyezik.

— A Kinizsi külföldi utja. A Kinizsi sportklub footballcsapata március 27-én Bécsbe utazik, hogy a bécsi Slovan cseh sportegyesület huszonöt éves jubileumán résztvegyen. Egyszermind résztvevő a Bécsben tartandó körmérkőzésen is. Innen a Kinizsi Grácba megy, ahol szintén játszik. A csapatot Ormay Ottó sportigazgató vezeti.

— Bőr- és textilipari kiállítás. Bucurestiből jelentik: Szeptember 15-én a fővárosban országos bőr- és textilipari kiállítás kezdődik. A kiállítást a Carol-parkban fogják megtartani és amennyiben elegendő hely lesz, más szakmáknak is megengedik, hogy résztvegyenek a kiállításon.

— Banca Romaneasca aradi fiókja újja szervezven devizaosztályát, elad és vesz előnyös áron mindenféle devizát. Telefon szám 365.

Malin és Clara harisnyák legjobb minőségben csak Bársonynál, Arad.

— Menetjegyiroda Aradon. Aradon, a Baritiu (Rákóczi) ucca 3. szám alatt egy régen nélkülözött intézmény alakult. A város közönségének kényelmét tartotta szem előtt a vállalkozó, amikor megalapította a CFR. menetjegyirodát, amely az utazó közönségnek minden percben rendelkezésére bocsátja a szükséges

vasuti jegyeket és ezzel megmenti a vasuti pénztárak előtt való kényelmetlen és hosszadalmas várakozástól.

— Orvosi hír. Dr. Róna Jenő, orv., gége-, fül- és szemorvos tanulmányútról visszaérkezett, ismét rendel Arad, Str. Consistorului 5. (Baththány-u.) 11-12 délelőtt, 3-5-ig délután.

— Tavasz szövetudonságok fel-tünő olcsón Vándornál, Arad.

— Az aradi Egyetértés Sportegyesület március 9-én rendezel jelmezbálgát az aradi Központi helyiségekben.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Emelkednek az élőállatok. (Mogdrágnit a tej. — Nagy a tojásbőség.)

(Saját tudósítónktól.) A mai hetipiácson ismét áringadozások voltak érezhetőek. A tej az öt lejes árákkal szemben ismét felszökött hat-nyolc lejre, aminek az okát abban kell keresnünk, hogy a tél végével magasra szökkennek fel a takarmányárak. Az aprójószágárak viszont estek a multheti árakhoz képest. Tojást bőven lehetett kapni, aránylag olcsó áron, míg a több piaci áru megtartotta a régebbi árat. A piacon szigorú ellenőrzés volt, ami lehetetlenné tette az úzsoraárakat. De nem is volt szükség ellenőrző közegekre, hogy valamely áruhoz juthasson a közönség, mert még délben is lehetett tojást, tejet vagy vaját kapni. Ugyilátszik a termelők mégis beállították, hogy a túl magas árak nem csak a közönségnek, de saját maguknak is kárára van. A mai árak a következők: Burgonya 3.50—4 lej, száraz paszuly 14 lej, hagyma 6—7 lej, vaj 80 lej kilogrammonként, tojás 1.40—1.50 lej, kalarabé 2 lej darabja, tej 6—8 lej, tejfél 30 lej literenként, alma 12—20 lej kilogrammonként, kövér liba 360—400 lej darabja, tyúk 120—140 lej párja. A gabonapiácson úgy a kereslet mint a kínálat nagyon gyenge volt. Ennek okát abban kell ke-

resnünk, hogy a hóolvadás folytán az utak nehezebben járhatók. Ugy az eladók mint a vevők nehezen kapnak szekeret a szállításhoz. Az árak a következők voltak: buza 600 lej, tengeri 500—510 lej, árpa 480—500 lej, zab 560—580 lej métermásánként.

A mai állatvásáron ismét nagyobb emelkedés volt érezhetővé, úgy hogy az árak két lejjel magasabbak voltak kilogrammonként, mint a múlt héten. Sőt megbízható helyről nyert információink szerint újabb emelkedésre van kilátás. A Közlöny munkatársa érdekfűdött az árak emelkedésének oka iránt és a következő felvilágosításokat kapta:

— Az árak emelkedésének egyik oka az, hogy a tavaszi munkálatok megkezdésénél a gazdáknak maguknak is szükségük van az ökrökre, amelyeket így nem adnak el. A tehén és borjúállomány is erősen megcsökkent, úgy hogy a kínálat nagyon gyenge volt. Ennek ellenében feltűnően nagy az utóbbi időben a kereslet. A vevők legelőbbrnyire bucurestii kereskedők és exportőrök. Mai árak: Marha 14—18 lej, borjú 23—26 lej, sertés 35—39 lej kilogrammonként élősúlyban.

— Az Első Temesvári Szeszégető és Finomító R. T. e hó 4-én tartotta vállalati elnöke, Szana Zsigmond vezérigazgató elnöklete alatt, a Temesvári Bank és Kereskedelmi R. T. tanácsstermében 54-ik évi rendes közgyűlését. Taussig József igazgató a zárszámadásokat terjeszti elő, amelyek szerint a vállalat tisztia nyeresége 4.227.646.49 lejt tesz ki. A közgyűlés elhatározza, hogy ezen nyereségből részvényenként 40 lej osztalékot fizet az értékesítés tartalékalapot 800.000 lejlel dotálja, ami által ez 4.400.000 leire emelkedik és a fenmaradó 714.812.06 lejt új számlára átvizsi. Az igazgatóságba új tagként Cosma Aurel dr. kamarai képviselő, volt miniszter választatik, míg a felügyelő-bizottság eddigi tagjai változatlanul újból megválasztanak.

— Brasch Alfréd fizetéskeptelesége. Brasch Alfréd timisoarai fakereskedő ma kényszerégyezségi kérvényt nyújtott be a timisoarai törvényszékhez, amelyben hitelezőinek negyven százalékot ajánl fel.

— Új cégbejegyzések Timisoarán. Austro-papir-Import (tulajdonos Bacia Tivadar) Erzsébetv., Baththány-ucca 12. „Ica“: Biró és Társa ipari és kereskedelmi vállalat, fa, szén, koks, mész és cementárak (tulajdonos: Biró Dezső mérnök és dr. Schwarz Jenő. Unio szállítási vállalat, tulajdonosok Szántó Miksa és Szántó Jakabné, székhelye a Posta-uccában. Ocean textil és rövidáru üzlet, Scudier-tér 5., tulajdonos Kohn József, Stein és Bömler fa, szén, téglá és gipsz, Korona-ucca 1. A cégjegyzékből a következőket törlték: Speckert József fűszerkereskedése; Weinberger Gyula és Társa textilbehozatali áruháza; Kovács és Neuhaus, Lloyd-sor; Werler Sándor állatkereskedő.

„TIMISIANA“ INSTITUT DE CREDIT SI ECONOMII S. P. A. TIMISBARA
 Devizaosztálya. Telefon: 13-36, 13-37, 13-38, 13-49.
 A legelőnyösebb árfolyámon vesz és elad devizákat. — A legpontosabban teljesít átutalásokat a külföld bármely piacára. — Elfogad külföldi csekkeket inkasszóra. — Vámosekkek kiállítására felhatalmaztatott. 332

Az élet liliuma.

Ófelsége Mária Királynő filmje.
 Ma utóljára az

Apolloban.

SIR A GYERMEKE?

Miért nem használ **HÖFER**-gyermekhintő-
 port és

HÖFER-gyermek-
 krém?

Lloyd
 23-
 607

— Angol—amerikai kölcsönajánlat Szerbiának. Londonból táviratozók: Egy angol—amerikai szindikátus Rockefeller érdekelttségével ajánlatot tett a belgrádi kormány nak egy kétszázmillió dolláros kölcsön nyújtására, amelyekre biztosítékul a jugoszláviai állami gyárak és egyéb üzemek jövedel mért kellene lekötni. A hitel jelen tősége abban van, hogy az olasz—jugoszláv szerződés megkötése után az amerikai és angol tőke ki akarja zárni Olaszországot és Franciaországot a jugoszláviai hi telműveletekből és az ipar fölön dítéséből.

— A magyar ujjaépítés. Párisból jelentik: a Havas ügynökség köz lése szerint Hannotaux, Robert Cecil és Bonin Longard tegnap aláírták a Magyarország pénzügyi rekonstrukciójáról szóló jegyző könyvet. — A magyar pénzügyi ujjaépítésről szóló jegyzőkönyvek jóváhagyása időben összeesik a Nemzetek Szövetsége küldöttségé nek Budapestre érkezésével. Ez arra mutat, hogy Magyarország ujjaépítése mostantól a megvalósulás stádiumába lépett.

— Arad megye tenyészállatokat vásárol. Dr. Lazar Agoston Aradvár megye alispánja, Soós Jenő, megyei főállatorvos és Szekula Axenti siriai (világosi) állattenyésztő holnap a Lovrin mellett levő Grabácra utaznak, hogy az ottani tenyészbika vásáron vegyenek részt Arad megye kép viselésében. A megbízottak valószínűleg bevásárlásokat is fognak eszközölni a megye részére.

Valutapiac.

A francia frank nagy esése.

A francia frank esése ma nagy arányú zuhanásban folytatódott. A mai zürichi zárlatban 22.65-re szállt alá. Szerdán a zürichi zárlatban még 23.45-ös árfolyamon jegyezték a francia frankot, amelyről a tegnapi zárlatig 23.32.50-re esett. A mai zürichi nyitásban egy szerre 50 centinessel olcsóbban 22.85-ös áron jegyezték a francia frankot, míg a zárlatban 22.65-re zuhant. Egy nap alatt a francia frank 70 svájci santimot veszített értékéből.

A lej Párisban 13.50.

Helyi valutáarak. (Március 7.) Francia frank 7.75, svájci frank 33.10, dollár 190.50, dinár 2.35, so kol 5.60, lira 8.25, angol font 8.30. **Kifizetések:** Budapest külföldi 330, belföldi 400, Bécs 375, Prága 5.51, Zürich 32.95, Milano 822, Páris 7.65, Newyork 189.50, Belgrád 2.40, London 8.22.

Zürichi nyitás. (Március 7.) Amsterdam 215.35, Newyork 578.12.50 London 2483.50, Páris 22.85, Milano 24.70, Prága 16.70, Belgrád 7.20, **Bucuresti 3.02.50**, Bécs 0.0081.65.

Zürichi zárlat. (Március 7.) Amsterdam 215.35, Newyork 578.12.50

London 2483, Páris 22.65, Milano 24.70, Prága 16.70, Belgrád 7.20, **Bucuresti 3.03**, Bécs 0.0081.65.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Március 7.) **Kifizetések:** Páris 7.62, London 819, Newyork 190, Milano 820, Zürich 33, Bécs 0.0027, Prága 5.50, Budapest 0.0030. **Valuták:** Napoleon 720, Léva 1.34, török lira 1, angol font 805, francia frank 8, svájci frank 33.50, lira 8.20, drachma 3.10, dinár 2.35, dollár 188, len gvel márka 0.00023, osztrák korona 0.0027.50, magyar korona 0.0032, székeli 5.35.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Március 7.) Belgrád 883—910, **Bucuresti 374—385**, London 304 ezer 900—313.600, angol font 305.500—314.200, Milano 3030—3120, lira 3060—3150, Newyork 71000—73000, dollár 71300—73300, Páris 2780—2860, francia frank 2810—2890, Prága 2050—2110, Bécs 1.20—1.80, Napoleon 245500. — **A takarékkorona árfolyama 108.**

Budapesti értéktőzsdezárlat. (Március 7.) Magyar Hitel 975 ezer, Rima 228.000, Ganz Damubius 6.850.000, Kőszér 5.025.000, Schlick 158.000, Kereskedelmi Bank 2.295.000, Cukor 5.325.000, Csáky 32.000, Ofa 890.000. Hazai Takaréki 7.900.000.

A szabadságos művészek

(Csőd előtt áll a bécsi Staatsoper.)

Bécsi szerkesztőségünk jelenli: A világhírti Staatsoper üzeme csőd előtt áll. Schalk és Strauss igazgatók a minap értekezletre hívták össze a művészi személyzetet és közölték, hogy képtelenek rendes műsortervezetet összeállítani, mivel a **starok javarésze állandóan jóváhagyott országokban énekel**. A starokat azonban most már a többi művészek is követik, úgy hogy a tagok fele állandóan szabadságon van. A parlament 18 milliárdot szavazott meg erre az évre a Staatsoper üzemeltetésére, azonban a kormány elvárja azt, hogy ennek felében a tagok lelkiismeretesen dolgozzanak és nem mennek állandóan szabadságra. Az igazgatók kiellenfése után több művész szólalt fel és ezek egyham gular visszautasították Schalk és Strauss igazgatók állításait. Hivatkoztak Jeritzára és Piccaverre, a kiknek minden szabad, maga Strauss igazgató is csak néhány hónapot tölt évenként Bécsben, így azután a többiektől sem lehet mást várni. **Az értekezlet így tehát eredménytelenül fejeződött le.** Eppen ezért felmerült az a gondolat, hogy a Staatsoper szüntesse be üzemét, erre a vis majorra hivatkozva érvénytelenítse az összes szerződéseket és azután kös sön a művészekkel új szerződéseket, amelyek kizárják azt, hogy a tagok javarésze csak névlegesen a Staatsoper tagja, csak fizetését veszi fel, az egész szervezet azonban külföldön tölti. Egyelőre bizonytalan, hogy ez a terv végrehajtásra kerül-e, lény azonban, hogy a

Staatsoper üzeme a kaotikus viszonyok folytán csőd előtt áll.

Röviden, „**METALLUM**” égő a legjobb Lloyd 2080—II 14145

Aradi mozihírek.

• Szombaton utoljára vetít az Apolló mozgószínház „Az élet liliuma” című filmet, amelynek meséje Mária királyné tollából való. A történet megragadóan kedves és rendkívül hatással van a közönségre. Egy kis hercegnő megindul az élet tövises útján, hogy annak igazi értelmét — mint Mária királyné poétikus meséjében mondja — az élet liliumát megtalálja. Amerre ez a film megfordul, maga után vonja a magasztaló kritika áradatát.

• Grandiózus filmüjdonság dománálja az Uránia mozgószínház élénk változatos műsorát. Sámson, a néma óriás a film főcíme, amelynek első része: Sámson és a villám szombaton, vasárnap és hétfőn kerül színre. Wrestania herceg öné érdekből unokaöccsét: Leonello bárót arra akarja kényszeríteni, hogy Orlow kormányzó leányát vegye feleségül. A báró erre nem hajlandó, mert már hosszú idő óta mély szerelem köti egy szegény leányhoz. Nagy harc keletkezik a báró s a herceg, majd a kormányzó között, melybe ügyesen kapcsolódik bele a báró igazságos ügyének védelmezője: Sámson. A filmen a hatalmas erejű akrobata minden mutatványa nagyszerűen érvényesül s sokáig emlékezetében marad az aradi mozikközönségnek.

A szerkesztésért ideiglenesen: **KÖCSY IENŐ** felel.

Cenzurat: **Dr. ROMUL MAGER.**

NYILTTER.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

MEGNYILT

a C. F. R.
városi meneljegyiroda

ARAD, 1898

Str. Baritju 3. alatt (Rákóczy-u.)

Mészáros és hentesüzletemet.

Arad, Piata Catedralei (Tököl-tér) sarkán levő román templom épületbe helyeztem át.

Állandóan elsőrendű husok pontos kiszolgálás mellett kaphatók 15090 Szives pártfogást kér:

Petru Felneac Péter.

Megvételre keresek

használt, de jókban levő

vászonernyőt fizlet bejárat fölő és vasredőnyt ajtó és kirakathoz. Cim

Wallinger hirdetőjében Arad. 15020

Convocare.

Promontorul din Moorea isi va tinea **ADUNARE GENERALA** la 1924. la 17. Martisor a. o. orele 10 in locul casa Comunală din Moorea

Obiecte:

1. Alegere Presidential promontorului.
 2. Alegere notarul promontorului.
 3. Eventuale propuneri.
- Moorea la 5 Martisor 1924.

Antistie Promontorului.

Meghívás.

Moorea hegyközség Moorea községhezánál 1924. évi március 17. d. o. 10 órakor **KÖZGYŰLEST** tart, melyre a szőlőbirtokos urak ezenel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Hegyelnök választása.
 2. Hegyjegyző választása.
 3. Esetleges indítványok.
- Moorea, 1924. évi március 5.

1447 **Hegyközségi Előljárásság.**

Mint a bucsujárás

ugy tódul a nép, hogy eredeti

DIANA
sós borszeszt

vegyen, mert az a mostani kor legjobb és általában bevált, nélkülözhetetlen **HAZISZERÉ**

Kapható mindenütt.
Gyógyit, erősit, frissit.

HAVRE—NEW-YORK

Gyorspostajaratok

KANADA—KUBA—MEXIKO—NEW—ORLEANS—HAITI—ANTILLAK—ÉSZAKAFRIKA felé.

Felvilágosításokat nyujt:

Soc. „SARNIA”
Pasagiul Comedia, **BUCURESTI** és „RECLAMA” Cluj.

„Rador” No. 910. 457

Sámson a néma óriás. **LUCIANO ALBERTINIVEL,** szombaton, vasárnap és hétfőn az **Urániában.**

Sirok diszítését megkezdtem, rendeléseket a temető kerészetben vagy pedig: **Jánosi Károly** virágüzletben, Bohus-palota, Arad fogadunk el. **JÁNOSI IÓZSEF.**

Mielőtt tavaszi divatcik szükségleteit beszerzi, ne mulassza el

Goldstein Lajos

divatruházába Arad, Str. Brătianu (Weitzer-u. 2.) Minarita-palota

elmenni, ahol női és gyermekharisnyák, kezttyű, ingezfirék, vásznak, liberty szalmák, mosó delainek női szövet üjdonságok a legolcsóbbáron kaphatók. Dus választék az összes tavaszi divatcikkekben.

„Jeunesse“ leány divatszalon

esinosan, izlésesen a legjobb kivitelben előnyösen készít tavaszi ruhákat és kabátokat. Arad, Bulev. General Dragalina 16. (Apponyi-körút 8.) I. em. 10024

Apró hirdetések.

Levelezés.

CSINOS leány, vagy asszonykával megismerkednék, kit havi 2000 leiel támogatnék. Teljes név és címmel kérek választ „Diszkrétio biztosítva“ jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 1460

URIASSZONY intím barátja lennék. Jó megjelenésű, distingvált uriember vagyok. Anyagiak kölcsönösen kizárva. Leveleket cím és idő megjelölésével „Diszkrétio becsületbeli kötelesség“ címen Wallinger hirdetője Arad továbbítja. 15.021

Házasság.

ÖTVENEN felül intelligens, tekintélyes jól jövedelmező kereskedelmi és ipari vállalattal rendelkező vidéki izr. özvegy uriember elfoglaltsága miatt ezuton keres hozzáillő, nem fiatal, finom lelkű élettársat, kinek szintén vagyonra van Diszkrétio természetes. Szives, komoly és részletes megkereséseket „Harmonikus élet“ jellegre továbbítja a Központi Újsághirdető Oradea-Mare. 1443

Alkalmazás.

FEHÉRNEMŰ HÁZIVARRÓNÓT keresek. Str. Consistorului 12. (Batthyány-u. 23.) I. em. jobb. 1295

BILANZFÄHIGER SPEDITIONSBUCHMALTER findet sofortige Aufnahme bei Carol Lassen, Internationales Speditions haus Arad, Strada Alexandri 1. 1431

PERFECT ápolóné, egy vasalóné állást keresnek. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 15.020

KISEBB gyermekeim mellé keresek jó raváló leányt, akit nyáron fürdőre vinnék. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 15.020

UJSÁGELÁRUSÍTÓ fiuk felvétetnek. — Csakis hozzátartozóikkal jelentkezzenek főbb hírlapirodában Arad, Apollóval szemben. 1457

JÓL főzni tudó mindenes, esetleg bejáró is lehet, felvétetik. Cím Kelet hírlapiroda Arad. 10.025

VÁLLALOK fehér renaissance, madeira magas himzést. Cím Kelet hírlapiroda Arad. 10.025

EGY jóerkölcsű fiu borbély tanulónak felvétetik Zsikits uri fodrász Arad. 1463

EGY kazán kijavítására szakképzett mestert keresek. Cím Arad, Strada Teodor Serb 8. 1426

MINDENES szobaleány azonnal felvétetik Arad, Hellas harisnya-üzlet Luther-templom mellett. 1461

FIATALEMBER irodaszolgának keresetnek. Cím Adler Hugó Arad, Str. Románului 18. 1458

Vétel és eladás.

CLUB GARNITURA, varrógép, Wertheim-cassa, mézsáros jég-szekrény, gyönyörű szmirna szőnyeg, ebédlő szőnyegek, nagy tükör, toalett tükör, nagy fotel, szalon és háló berendezés, szivarka asztal, antik szekrények, disztárgyak, asztalneműk, új férfi, fiu ruhák, női kabátok, iróasztal stb. eladók. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-uca 23.) I. em. jobbra. 1000

JÓKARBAN levő szalon garnitura eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1449

PERZSA és egyéb szőnyeget, butorokat, antik tárgyakat, ezüstneműt, fehérneműt, kézimunkát, festményeket, disztárgyakat bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-uca 23.) I. em. jobb. 1000

KEVÉSSÉ használt világos hálószoberendezés, rövid, keresztúros zongora eladó. Megtekinthető Uranus-iroda Arad főpostával szemben. 16.012

TELJESEN jókarban levő négy kérés motorbicikli olcsón eladó. Cím Wallinger hirdetőjében. 15.020

EREDETI világos norvég csukamájolal Marke Aarsaether, görvélykóros, tüdőbajos, fejletlen, sápadt, angolkóros, gyenge gyermekeknek és felnőtteknek. Dr. Földes gyógyszerár Arad. 14133

HOFFHER cséplő összes felszereléssel eladó. Strada Anton Pan 14. Arad-Gáj. 1444

Cassa de Păstrare Chişineuană S. pe A. — Kisjenői Takarékpénztár R.-T.

CONVOCARE.

ADUNAREA GENERALĂ ORDINARĂ a 40.

a Cassei de Păstrare Chişineuane Societate pe acţiuni se va tine la 23. Martie 1924, înainte de ora 10 în localul institutului, la care sunt invitaţi toţi acţionarii.

OBIECTE :

1. Alegerea alor 2 acţionari pentru autentificarea procesului verbal.
2. Raportul direcţiunei.
3. Raportul comitetului de supraveghere.
4. Stabilirea bilanţului şi darea absoltorului.
5. Hotararea asupra profitului curat.
6. Alegerea a unui membru în comit. de supraveghere pe durata de 2 ani.
7. Eventualele propuneri în sensul §-lui 38. din statute.

Chişineu, la 7. Februarie 1924.

Csukay Gyula, m. p.

1448 presedintele societăţii.

MEGHÍVÓ.

A Kisjenői Takarékpénztár Részvénytársaság

40. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSE

1924. március hó 23-án délelőtt 10 órakor fog az intézet helyiségében megtartani, melyre a részvényeseket tisztelettel meghívom.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság jelentése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Az évi zárszámla és mérleg előterjesztése és a felmentvény megadása.
5. A tiszta nyereség hovaforrdításáról szóló igazgatósági javaslat felletti határozat.
6. Egy felügyelő-bizottsági tagnak két évre leendő megválasztása.
7. Netáni indítványok az alapszabályok 38. §-a értelmében.

Chişineu, 1924. február hó 7.

Csukay Gyula, s. k.

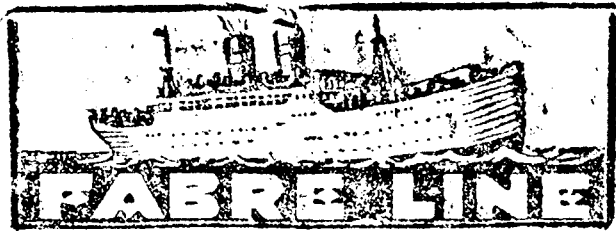
1448 társulati elnök.

Butorokat részletre kedvező Garai Károly butor raktárából. fizetési feltételek mellett ARADON, Calea Banatului 487 beszerezhető (Asztalos Sándor-u.) 5/12.

Oriási megtakarítás

Kiegészítő villanykörtéit 5—50 gyertyafényig darabonként 15 Lejért teljesen újjá javítjuk. — Semmiben sem különbözik az újtól. — A GLORIA izzólámpa-gyár egyedüli gyűjtőhelye, ARADON: oo

Czitrom Adolf vízvezeték-szerelő üzlete. Arad, Calea Banatului No. 5. (Asztalos Sándor-u.) 10022

Francia-Hajózási Társaság. — Direkt vonalak átvezetés nélkül. CONSTANTIA direkt NEWYORK. CONSTANTIA—JAFFA—MARSEILLE. CONSTANTIA—CANADA. CONSTANTIA—DEL-AMERIKA Felvilágosításokért és jegyek iránt lehet érdeklődni: 77 „SARNIA“ Pasagiul Comodia, BUKAREST és „Reolama“, Cluj.

55—60 HP. Stock 55—60 HP. W. D.

motorekék

kitűnő jó állapotban, teljes gyári felszereléssel kaphatók:

Izsó Erdélyi

Timisoara, Lloyd-palota.

345 Telefon: 21—94. Távirat cím: ERIZS.

Ingatlan.

SZÖLŐTERÜLET Ghibrocon (Gyorkon). 7 hold, nagy kőből épült kolnával, 3 szobás, eszlingeni redőnyös lakással, 16 méter pincével, 70.000 lejért eladó. Bettelheim ügyvédség Arad, Piata Imp. Traian (Attila-tér) 1—2. I. em 1427

MAGÁNHÁZ Arad, Str. Stroiescu (Teleky-uca) 2 nagy uccal szoba cserép-kályhával, 2 udvari szoba, fürdőszoba, mellékhelyiséggel, az udvarban pince, nagy, fűthető üvegezett folyosóval, eladó, másra, átvehető. Bettelheim-ügyvédség Arad, Piata Imperatul Traian (Attila-tér) 1—2. I. em. 1429

ARAD belvárosi emeletes bérház, négy lakással, elfoglalható négyszobás lakással, eladó. Uranus-iroda Arad. Főpostával szemben. 16.012

EGY magánház a belvárosban átadható három szoba és fürdőszobából álló lakással eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1459

Üzletek.

ÜZLETHELYISÉGEK Aradon a Strada Metianu (Forray-uca), Str. Braţianu (Weitzer-uca), Calea Banatului (Asztalos S.-uca), Str. Eminescu (Deák F.-uca), legforgalmasabb részein kaphatók. Bettelheim-ügyvédség Arad, Piata Imperatul Traian (Attila-tér) 1—2. I. e. 1428

HENTES, mézsáros üzlet kibővítéséhez megfelelő társ kerestetik. Üzletmestert teljes berendezéssel eladó. Bövebbet Wallinger hirdetőjében Arad. 15.020

Ortatás.

ROMÁN órákat venni lehetőségek katonaviselt fiatalembertől, kitől az idevágó szakkifejezéseket is elsajátíthatom. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 900

Különféle.

TERMÉNYKERESKEDESEM kibővítéséhez megfelelő tőkével rendelkező társat keresek. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 15.020

BÉRELNEK magas árért pianót. Nagy trafik Arad, Bul. Regele Maria 10. 1454

HIRDETMÉNY.

Moorea (apateleki) hegyközség f. évi március hó 20-án d. e. 10 órakor közgyűlést tart a község házában. Tárty: Hegyjegyző választás. Balay Samu hegy-elnök.

Éz elokelo világ
csal. Ch. Dupré féle

BOUQUE D'ORIGAN
Köhlényes
Rizottó
Gyógyászati
Csepp

FOGARAS divat- és kézműsru-üzlete

február 15-én megnyílt. Timisoara, Gyárváros, A drassy-ut. — Nagy választék, feltűnő olcsó árak.

„TIMISIANA“

Hitelintézet és Gazdasági Részvénytársaság Timișoara.

Meghívó.

Az alapszabályok 8.§-a értelmében van szerencsénk a Timișiana Hitelintézet és Gazdasági Részvénytársaság részvényeseit a

39. évi rendes közgyűlésre

meghívni, mely

1924 március 27-én (csütörtökön) délelőtt 11 órakor Temesvárott

az intézet saját termében tartatik meg.

Napirend:

1. A közgyűlés megnyitása és megalakulása.
2. Az 1923. évi mérleg bemutatása, az igazgató-választmány jelentése, a felügyelőbizottság jelentése, a tiszta nyereség felosztására vonatkozó indítvány.

3. Jelenléti márkák megállapítása 1924-re.
4. Felügyelőbizottság választása.
Timișoara, 1924. január 25.

Az igazgatóság.

Mérlegszámla 1923 december 31-én.

Vagyon			Teher.
Pénztár:			
készpénz	8,353.703.34		
idegen effektív pénzek	33.140.05	8,386.843.39	
Tárcák:			
bankváltók	8,534.834.50		
váltók bizt. jelzáloggal	6,142.405.50	14,677.240	
Jelzálogkölesőn		830.647.80	
Folyószámla tartozások fedezetel és vállalataink tartozásaival		88,610.415.95	
Külföldi devizatartozások		4,518.232.73	
Különbféle tartozásszámlák		2,400.707.98	
Saját értékpapírok		4,813.326.80	
Az intézet házai	346.950.40		
Falusi ingatlanok	55.183.16	402.133.56	
Lejtár		1	
		119,139.548.11	
			119,139.548.11
Intézeti tőke... ..			10,000.000
Általános tartalékalap*			4,173.915.02
Nyugdíjalap**			434.563.87
Kamatkozó letétek... ..		58,712.782.—	
Folyószámla letétek		15,946.960.—	74,659.742.18
Visszleszámitolás... ..			11,890.000
Fel nem vett osztalék			361.811
Folyószámla hitelezők			7,058.199.52
Különböző hitelszámlák			2,862.544.69
Külföldi devizahitelezők			4,598.625.82
Tiszta nyereség			3,100.141.51
			* Az 1923. évi gyarapítással Lei 4,698.943.22
			** Az 1923. évi gyarapítással Lei 589.588.57

Tartozik Veszteség- és nyereségszámla 1923 december 31-én. Követel.

Letétek és visszleszámitolások utáni költségek, adók, adminisztrációs kiadások, postai porto, házbér	6,184.549.30	Különbféle jövedelmek:	
Személyzeti fizetések és kiadások	1,627.132.06	komisziós nyereségek, az ingatlanok, áruk, idegen valuták és devizák effektív jövedelme	10,911.822.87
Tiszta nyereség	3,100.141.51		
	10,911.822.87		10,911.822.87

Timișoara, 1923. december 31-én.

A könyvelésért:
Constantin Ardeleanu,
igazgató — könyvelési szakértő.

Az igazgatóság:

Ioan Oprea, m. p.
vezérigazgató.

Dan, m. p.
igazgató.

Lukács E., m. p.
kereskedelmi osztály igazgatója.

Merő R., m. p.
a devizaosztály igazgatója.

Dr. Capetianu N., m. p.
a fa- és erdőtermelő osztály igazgatója

Igazgatósági tanács:

Dr. Cosma Aurel, m. p. elnök. Vasile Goldie, m. p. Dr. Georgeviciu Lucian, m. p. Dr. Valeriu, Mazin m. p. Dr. Stefan C. Pop, m. p. Vasile Terebentiu, m. p. Iuliu Arsenovici, m. p. Dr. P. Cornea, m. p. Pant M. Diteasa, m. p.

Az üzleti könyvekkel összehasonlítva, helyesnek találtatott.

Felügyelőbizottság:

Dr. Petritia Tivora, m. p. elnök.

C. C. Moteanu, m. p. könyvelési szakértő,
Dr. Romulea Anghelescu, m. p.

Dr. Dimitrie Nistor, m. p.
Dr. Pavel Obadeanu, m. p.

Dr. Dimitrie Borca, m. p.

Részvényes urak!
Az 1922. évi nyolcadik részvényki-bocsátás pótkibocsátásának prospektusa és az elmúlt évi közgyűlés határozata alapján, helyesebben az igazgatóság 1924. január 6-án hozott rendelkezései értelmében, amelyek szerint a régi, ezer lej névértékű részvényeket az ideiglenes 1919. évi címleteket és az 1922. évi átmeneti (interimál) forgalomban levő bizonylatokat ötszáz lej névértékű rész-

vényekkel szelvényei ellenében fizetik ki; felkérjük a részvénytulajdonos urakat, hogy 1924. február 15-ike és március 15-ike között vagy személyesen, vagy egy bank útján nyújtsák be az 1923. évi szelvényekkel bíró régi részvényeket, ideiglenes címleteket és átmeneti (interimál) bizonylatokat, hogy a részvényesek költségére minden öt régi részvény helyett egy új ötszáz lej névértékű részvényt küldhessünk. A fenn-

maradó részvényekért, amelyek száma öttel nem osztható, a bank részvényenként százhuszont lejt fizet, vagy pedig a részvényesek öt részvényre kiegészíthetik azokat. A régi részvények töredékei nem maradhatnak forgalomban és az intézet ezek után semmiféle bonifikációt nem nyújt.
Különösen kérjük a többségi részvényeseket, hogy lehetőség szerint bank

utján küldjék be régi részvényeiket a szükséges bejegyzések elvégzésére, mert a személyzetnek a többségi részvényesek személyes jelentkezése miatt történő foglalkoztatása legyőzhetetlen munkatorlódást idézne elő. Ezen kérésünk a többségi részvényeseket azonban nem gátolhatja a személyes megjelenésben.
341

Az igazgatóság.